

ΑΣ ΞΑΝΑΦΑΝΤΑΣΤΟΥΜΕ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ* ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΕΡΙ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΟΓΡΑΦΗΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

ΜΙΛΤΟΣ ΠΑΥΛΟΥ

Σήμερα ζει σχεδιάζοντας παραγωγικά τη ζωή του στη χώρα ένας σημαντικός αριθμός ανθρώπων χωρίς πολιτικά δικαιώματα. Ανάμεσά τους ένα μεγάλο κομμάτι της νέας γενιάς για την οποία έχουν επενδυθεί δημόσιοι πόροι. Η νέα γενιά μοιάζει για την Ελλάδα με θησαυρό που κάποιοι επιμένουν να πετάξει από το παράθυρο. Από αυτές τις νέες και τους νέους η Ελλάδα έχει πιο πολλά να πάρει παρά να δώσει.

Εκείνο που ίσως πρέπει να μας απασχολεί σήμερα είναι η στάση που θα κρατήσουν όλες οι δημοκρατικές δυνάμεις μας μπροστά στην πρόκληση μιας νέας πολιτικής κοινότητας, την οποία μπορούμε να αναστοχαστούμε δημιουργικά και προς το συμφέρον όλων ή να την εγκαταλείψουμε έρμαιο στις εντάσεις των ανισοτήτων και των διακρίσεων, στην κρίση της πολιτικής εκπροσώπησης και τελικά στην ηθικοπολιτική και οικονομική παρακμή.

Έτσι ξαφνιάζει περισσότερο από όλα η στάση του προέδρου και του κόμματος της αξιωματικής αντιπολίτευσης που έως πρότινος κυβερνούσε τη χώρα. Η θέση του οδηγείται από τη σύνδεση της πολιτογράφησης και του δικαιώματος εκλέγειν και εκλέγεσθαι των μεταναστών με τη νομιμοποίηση των παράνομα διαμενόντων και με τον δήθεν κίνδυνο αύξησης των μεταναστευτικών ροών. Αυτή η σύνδεση είναι αβάσιμη, ενώ αποτελεί ένα 'λογικό άλμα' που έχει ως αποτέλεσμα τον φόβο και αποπροσανατολισμό των πολιτών. Ανάλογα ρητορικά τεχνάσματα συνιστούν την κλασική στρατηγική δημιουργίας εντάσεων και δυσανεξίας-μισαλλοδοξίας που έχουν υιοθετήσει οι ακροδεξιές ομάδες της ευρωπαϊκής πολιτικής σκηνής. Ως τέτοια προκαλεί έκπληξη και απορία, όταν εκφέρεται από ένα μείζον πολιτικό κόμμα, ιδιαίτερα υπό συνθήκες ορατής αύξησης στην Ελλάδα κρουσμάτων δημόσιων δηλώσεων και εγκλημάτων μίσους και ξενοφοβίας, συχνά δυστυχώς από κρατικούς δημόσιους λειτουργούς.

Ο Μίλτος Παύλου είναι διευθυντής του Εθνικού Παρατηρητηρίου του Ρατσισμού και της Ξενοφοβίας ΕΝΩΣΗ-ΚΕΜΟ/i-RED.

Η κινδυνολογία περί αλλοίωσης του έθνους και περί φυλετικής διαφοροποίησης, είναι απαράδεκτη σε μια δημοκρατία. Μπορεί να προκαλέσει μόνο θύματα βίας, δυσανεξίας, χειραγώγησης, απογοήτευσης και ματαίωσης από όλες τις πλευρές. Μέσα στην προσπάθεια δημιουργίας πόλωσης και όξυνσης μέσα από εμπρηστικές διαστρεβλώσεις, δαιμονοποιήσεις και ρατσιστικής έμπνευσης υστερίες¹ όπως εκείνες της ανοικτής διαβούλευσης για το νομοσχέδιο περί πολιτογράφησης και πολιτικών δικαιωμάτων των μεταναστών, ακόμα και εκείνοι που τις εκφέρουν έχουν να χάσουν.

• Σήμερα υπάρχει ήδη «αλλοίωση» του 'δήμου' στο βαθμό που για πολλά έτη εργαζόμενοι και τα παιδιά τους στη χώρα δεν έχουν κανένα απολύτως δικαίωμα να πουν τη γνώμη τους ακόμα και για το πού πρέπει να μπουν κάδοι καθαριότητας ή μια παιδική χαρά.

• Αξίζει να αναλογιστούμε τι θα λέγαμε και πώς θα αντιδρούσαμε εάν έλληνες μετανάστες για δεκαετίες στην Αμερική, τη Γερμανία κλπ. είχαν δικαίωμα (υποχρέωση) μόνο να εργάζονται και όχι να λένε τη γνώμη τους, ούτε καν για ζητήματα που τους αφορούν άμεσα σε τοπικό επίπεδο. Ο κίνδυνος λοιπόν για την Ελλάδα δεν είναι εκείνος της «αλλοίωσης» της εθνικής ομοιογένειας αλλά η αναβίωση ενός αποκρουστικού καθεστώτος ειλώτων και πληβείων. Στο δημοκρατικό σύστημα δεν χωρεί τέτοιος αποκλεισμός.

• Το μεταναστευτικό και ο κώδικας ιθαγένειας έχουν αποδειχθεί εξαιρετικά προβληματικά και παρωχημένα, ακριβώς επειδή καμία κυβέρνηση δεν τα άγγιξε όταν έπρεπε. Αποτέλεσμα είναι σήμερα η Ελλάδα να βρίσκεται κάτω από όλες τις χώρες της ΕΕ των 27 στις σχετικές ρυθμίσεις. Ως τέτοια σήμερα το «μεταναστευτικό» βρίσκεται ενώπιόν μας ως γόρδιος δεσμός και χρήζει ανάλογων - όσο και νηφάλιων και δημοκρατικών - λύσεων.

• Η απόδοση ιθαγένειας στους ανθρώπους με αποδεδειγμένα ισχυρούς δεσμούς με την Ελλάδα, έχει μέγιστο όφελος πρώτα απ'όλα για το σύνολο των Ελλήνων και

κατόπιν για τους πολιτογραφηθέντες. Η ισότητα δικαιωμάτων ανάμεσα στους κατοίκους της χώρας που έχουν κτίσει παραγωγικά το κέντρο της ζωής τους και το μέλλον τους στην Ελλάδα, μόνο καλό μπορεί να κάνει σε όλους τους εργαζόμενους, ιδιαίτερα στη νέα γενιά. Η διατήρηση μεγάλου μέρους της εργατικής δύναμης σε επισφαλή θέση έχει προφανώς αρνητική επίπτωση σε όλους τους εργαζόμενους (ασφαλιστικά-εργασιακά δικαιώματα), ενώ συντηρεί τις ολιγαρχίες και τους ισχυρότερους που εμμέσως ή άμεσα εκμεταλλεύονται αυτήν την κατάσταση.

• Γιατί λοιπόν ακριβώς εκείνοι που θα έπρεπε να προσβλέπουν στην υπηκοότητα ή το δικαίωμα ψήφου στις τοπικές εκλογές για τους μετανάστες να αντιδρούν σε αυτή τη μεταρρύθμιση; Η απάντηση ίσως βρίσκεται στην αρκετά παλιά (και ενίοτε δύσοσμη, βλ.«Βατοπέδιο») διαπλοκή ανάμεσα σε κομμάτι της πολιτικής τάξης και τους υπερπατριώτες και τους μονοπωλητές της εθνικής ταυτότητας με το αζημίωτο. Αυτή η πολιτική ομάδα από τα όρια του 'κέντρου' έως την ακροδεξιά είναι και εκείνη που σήμερα, επισείοντας την ανύπαρκτη απειλή σκιάχτρο της «αλλοίωσης της εθνικής ομοιογένειας», επιδιώκει να στρέψει τους λιγότερο ισχυρούς και λιγότερο ενημερωμένους - ή απλά χειραγωγμένους. Συχνά σε αντίθεση προς τα ίδια τους τα συμφέροντα για μια πιο δίκαιη κοινωνία. Ένα παράδειγμα: σε ποιον μπορεί να συμφέρει να μην έχουν δικαιώματα τα παιδιά μεταναστών όταν εισέρχονται στην αγορά εργασίας; η ευάλωτη θέση τους αποβαίνει σε βάρος ολόκληρης της νέας γενιάς ανεξαρτήτως ιθαγένειας που ανταγωνίζεται αυτό το χαμηλά αμειβόμενο και λιγότερο προστατευμένο από το νόμο εργατικό δυναμικό.

Νέες ρεαλιστικές και γενναίες πολιτικές ιθαγένειας και πολιτικής δημοκρατικής συμμετοχής των μεταναστών, τόσο με το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι, όσο και με την πλήρη και ισότιμη συμμετοχή στη δημόσια ζωή και διαβούλευση για τα κοινά αγαθά και τους νόμους, δεν είναι παρά μια επιτακτικά αναγκαία ρήξη με

φοβικές και ανιστόρητες μεταναστευτικές πολιτικές. Γιατί σε μια ραγδαία εξελισσόμενη και γόνιμη κοινωνία και νέα γενιά αξίζει ένα κράτος που εκτιμά και στηρίζεται στους ανθρώπινους πόρους της και δεν φοβάται να ξαναφανταστεί την πολιτική της συγκρότηση.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

* Με αφορμή την Κοινή Δημόσια Δήλωση Για το Νομοσχέδιο περί Ιθαγένειας και

Πολιτογράφησης Μεταναστών «Αξίζει να φανταστούμε μια νέα ελληνική κοινωνία» του Μίλτου Παύλου και της Άννας Τριανταφυλλίδου

• Την Κοινή Δήλωση προσυπογράφουν χιλιάδες πολίτες στο www.petitiononline.com/greekcit/

Ι «είμαστε λίγοι αλλά φωνάζουμε δυνατά και ασυνάρτητα λασπολογώντας και κινδυνολογώντας». Τον Ιανουάριο του 2010 οι ίδιοι κονδυλοφόροι επαναλαμ-

βάνουν εαυτούς εκατοντάδες φορές στο opengon.gr και όταν οι moderators του Υπουργείου Εσωτερικών αρχίζουν μην δέχονται αυτό το επαναλαμβανόμενο spamming διαμαρτύρονται για λογοκρισία «20.000 σχολίων» όπως δήλωσε ο βουλευτής του ΛΑΟΣ Άδωνις Γεωργιάδης σε τηλεοπτική εκπομπή, προδίδοντας την κατάχρηση της διαβούλευσης και τη μειοψηφική θέση των αντιδράσεων αυτών.

ΓΙΑ ΠΟΙΑ «ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ» ΜΙΛΑΝΕ; ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ, ΔΙΚΑ ΜΑΣ (ΤΟΤΕ) ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΚΑ ΤΟΥΣ, ΔΙΚΑ ΜΑΣ (ΤΩΡΑ)

ΚΩΣΤΑΣ ΒΡΑΤΣΑΛΗΣ

Πριν 32 χρόνια περίπου, το Μάιο του 1978 συγκεκριμένα, εκδόθηκε στη Φρανκφούρτη της τότε Δυτικής Γερμανίας, το περιοδικό *Ο σταθμός* από μια ομάδα Ελλήνων φοιτητών. Το περιοδικό αυτό με τα ελάχιστα μέσα που διέθετε για την έκδοσή του –γραφόταν σε μια γραφομηχανή– και με μεγάλα προβλήματα στη διακίνησή του –κυκλοφορούσε από χέρι σε χέρι– έφτασε να έχει κυκλοφορία περίπου 1.500 τεύχη, κυρίως, αν όχι αποκλειστικά, μεταξύ των Ελλήνων μεταναστών. Ο λόγος της τεράστιας, για τα τότε δεδομένα, επιτυχίας του ήταν πάρα πολύ απλός. Ήταν ουσιαστικά το μόνο ελληνικό περιοδικό στη Δυτική Γερμανία που στήριζε και προωθούσε, μέσα από την αρθρογραφία του, τα αιτήματα των Ελλήνων γονιών – μεταναστών για το εκπαιδευτικό ζήτημα των παιδιών τους. Ποιό ήταν το πρόβλημα τότε; Οι Έλληνες μετανάστες, που δεν ήθελαν να αποκλείσουν το ενδεχόμενο επιστροφής τους στην Ελλάδα και που βεβαίως επεδίωκαν με κάθε τρόπο να διατηρούν ουσιαστικές τις σχέσεις με τα παιδιά τους, απαιτούσαν η εκπαίδευση των παιδιών τους μέχρι και το Ελληνικό Γυμνάσιο να βασίζεται, προσαρμοσμένη στο εκεί περιβάλλον, στη μητρική τους

γλώσσα. Αυτό το αίτημα, που διαμορφώθηκε από το περίφημο κίνημα των Ελλήνων Γονέων και Κηδεμόνων, έπρεπε να αντιμετωπίσει: α) την πολιτική της Κυβέρνησης της Σοσιαλδημοκρατίας (SPD), την πολιτική δηλαδή της “ενσωμάτωσης” που εφάρμοζε την αναγκαστική ένταξη των παιδιών στα γερμανικά σχολεία, προωθώντας ουσιαστικά την “αφομοίωσή” τους β) την πολιτική του Straus (CDU/CSU) στη Βαυαρία, που προωθούσε την γκετοποίηση από τη μια και την “εναλλαγή” (Rotation) από την άλλη των μεταναστών, μια πολιτική που απέτρεπε την όποια ανάμειξη των μεταναστών με το “καθαρό σώμα” της γερμανικής κοινωνίας και προωθούσε τα αμιγώς εθνικά σχολεία και γ) την αδιαφορία στην πράξη –γιατί στα λόγια συμφωνούσαν τις περισσότερες φορές με τις Επιτροπές των Γονέων– των εκάστοτε ελληνικών κυβερνήσεων από το 1956 οπότε και υπογράφηκε η “Μορφωτική Σύμβαση μεταξύ του Βασιλείου της Ελλάδος και της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας”.

Συγκεκριμένα, οι Επιτροπές Γονέων στη Βόρεια Ρηνανία Βεστφαλία, που ήταν και οι πιο μαζικές, ζητούσαν, όπως διαβάζουμε στο περιοδικό *Ο σταθμός* (Δεκέμβριος 1978) τα εξής: «1) ελληνικές τάξεις από την 1η μέχρι και την 9η, μέσα στα γερμανικά σχολεία, με γλώσσα διδασκαλίας την ελληνική, 2) η γερμανι-

κή γλώσσα να διδάσκεται από Γερμανούς δασκάλους εντατικά και με όλα τα σύγχρονα μέσα διδασκαλίας, 3) μουσικοτεχνικά μαθήματα μπορούν να διδάσκονται μαζί με τα Γερμανόπουλα, 4) η διδακτική ύλη και τα βιβλία να προσαρμοστούν στο γερμανικό περιβάλλον, 5) να στέλνονται στη Γερμανία Έλληνες δάσκαλοι γερμανόγλωσσοι και ειδικά προετοιμασμένοι για το έργο τους στη Γερμανία, 6) οι τάξεις αυτές να έχουν μικρό αριθμό μαθητών, 7) να μπορούν να μεταπηδούν μαθητές από αυτές τις τάξεις στις γερμανικές όταν οι γονείς τους αποφασίζουν να μείνουν στη Γερμανία» και βεβαίως οι γονείς να έχουν το δικαίωμα, εφόσον ήθελαν, να στέλνουν τα παιδιά τους στα γερμανικά σχολεία. Η μόνη ελληνική πολιτική δύναμη που εναντιωνόταν σε αυτό το κίνημα των γονιών και συνέπλεε με την Γερμανική κυβέρνηση –θα μπορούσε κανείς να υποστηρίξει και με τη μεγάλη πλειοψηφία του Γερμανικού λαού συμπεριλαμβανομένων των πανίσχυρων γερμανικών συνδικάτων– ήταν το K.K.E., που θεωρούσε ότι μια τέτοια προοπτική διασπά την εργατική τάξη της Δυτικής Γερμανίας (sic!). Αυτά για την ιστορία, που τότε αφορούσε τις επιθυμίες και τους αγώνες των Ελλήνων, βεβαίως, μεταναστών σε μια άλλη χώρα.

Φαίνεται όμως ότι όλα αυτά, εύκολα ξεχνιούνται και ακόμα πιο εύκολα αντι-

Ο Κώστας Βρατσάλης διδάσκει στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου.